

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu, Talpă Boris,

judecând, fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul Afanas Marin în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei din 22 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău și a sentinței din 11 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/, în cauza penală privindu-l pe

Roșca Oleg XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.03.2019 – 11.03.2021 (prima instanță);
2. 20.04.2021 – 22.11.2022 (instanța de apel);
3. 01.02.2023 – 23.04.2024 (instanța de recurs).

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința din 11 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/, Roșca Oleg a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În conformitate art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință s-a adăugat parțial, termenul neexecutat stabilit lui Rosca Oleg prin încheierea din 23 aprilie 2018 a Judecătoriei Soroca, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, suma de 320 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Rosca Oleg la 20.12.2018, aproximativ orele 17:30, aflându-se în locuința amplasată pe XXXXX, în urma unui conflict iscat cu Goreanu Grigorii, fiind în stare de ebrietate alcoolică, având scopul de a-i cauza vătămări corporale ultimului, din motive huliganice și urmărind manifestarea braviei, conștientizând urmările ce pot surveni în rezultatul

acțiunilor sale, cu intenție directă, dându-si seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, i-a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea corpului, apoi o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea abdomenului, cauzându-i victimei Goreanu Grigorii, conform raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 201902D0013 din 14.01.2019, plagă tăiată penetrantă la nivelul peretelui abdominal pe stânga, fără lezarea organelor interne, care se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, prin acțiunile sale, Rosca Oleg a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal: ” *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.*”

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către avocatul Marin Afanas în numele inculpatului Roșca Oleg, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat, a aprecia critic, din punct de vedere juridic actul procedural - „rechizitoriul”, pe învinuirea inculpatului Rosca Oleg, în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, adică de presupusa confirmare a vinovăției ultimului; a aprecia critic, din punct de vedere juridic actul procedural - „procesul verbal de audiere în calitate de martor din 22.01.2019 a cet. Goreanu Grigorii Eugen”; a constata/recunoaște prin hotărâre judecătorească încălările de lege a dispozițiilor CPP, privind violarea drepturilor și libertăților persoanei - în speță cet. Goreanu Grigorii, care în consecință s-au răsfrâns negativ asupra drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Roșca Oleg, privind acuzarea ilegală, neîntemeiată și artificială a acestuia, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, infracțiune care în realitate a fost comisă de alte trei persoane necunoscute organului de urmărire penală, care pe final rămân în umbră, nefiind întreprinse măsuri de demascare a acestora; a declara nul actul procedural - procesul verbal de audiere în calitate de martor din 22.01.2019 a cet. Goreanu Grigorii, în cadrul prezentei cauze penale; a nu admite ca probă, inclusiv a exclude din cadrul cauzei penale, proba în ce privește - „procesul-verbal de audiere în calitate de martor din 22.01.2019 a cet. Goreanu Grigorii” , din motivele încălcării esențiale a dispozițiilor Codului de procedură penală; a recunoaște starea de iresponsabilitate a cet. Goreanu Grigore, ce ține de incapacitatea de a citi, scrie, etc., în virtutea circumstanțelor de analfabetism; a trimite prezenta cauză penală organului de urmărire penală a IP Centru, mun. Chișinău, în scop de a continua urmărirea penală pentru identificarea făptuitorului(lor).

În susținerea apelului partea apărării a invocat că, sentința este neîntemeiată și ilegală, în cadrul urmăririi penale fiind recunoscut în calitate de bănuit/învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, inculpatul Roșca Oleg Ilia vina sa în comiterea infracțiunii incriminate, n-a recunoscut-o, respectiv declarând circumstanțe prin care a negat întâlnirea s-a în ziua de 20.12.2018 cu cet. Goreanu Grigore, însă în cadrul ședinței de judecată a făcut declarații obiective, pe care le-a relatat cu lux de amănunte.

Inculpatul Roșca Oleg a explicat instanței că, la urmărirea penală a dat explicații diferite de cele din ședințele de judecată, din motiv că era speriat și dorea să se apere, dar nu din motiv că ar fi comis infracțiunea, dar pentru a nu avea probleme cu poliția, etc., fiindcă în aprilie 2018 se eliberase înainte de termen în baza art. 91 Cod penal, din penitenciarul Soroca, respectiv dorea să evite careva conflicte cu legea și „umblări pe drumuri” după cum s-a exprimat inculpatul. La fel, inculpatul Roșca Oleg a explicat instanței că, într-adevăr i-a rugat pe Goreanu Grigore și Raiu Elena, să spună că n-au fost la el acasă și că nu s-au văzut în acea zi, din același motiv sus indicat, adică se temea să nu aibă probleme cu organele de poliție, fiindcă recent se eliberase înainte de termen din penitenciar și nu dorea implicarea s-a în acest caz, adică să nu spună că acestea au fost la el la domiciliu, etc., însă nu pentru că ar fi comis el infracțiunea, dar pentru a evita careva conflicte cu legea și „umblări pe drumuri ”.

Inculpatul Roșca Oleg a explicat instanței că, nu este adevărată acuzația adusă lui, respectiv cine a comis înjunghierea lui Goreanu Grigore și din ce motive nu cunoaște pînă în prezent.

Declarațiile inculpatului Roșca Oleg în raport cu acuzația adusă, se contrazic categoric și au apărut multiple dubii în argumentele prezentate de acuzatorul de stat, care ar dovedi vina inculpatului. Astfel, temeiuri pentru tragerea inculpatului la răspundere penală, n-au existat, or, fapta prejudiciabilă de cauzare a leziunilor corporale cet. Goreanu Grigore, a fost comisă de alte persoane și în alte circumstanțe, decât cele indicate în actul de acuzare.

Mai mult ca atât, martorul pe caz - Raiu Elena, a declarat în ședința de judecată din 20.05.2019, că nu inculpatul Roșca Oleg, ar fi comis infracțiunea, dar alte persoane, etc., declarațiile sunt descrise în procesul - verbal al ședinței de judecată.

Același fapt la declarat și Goreanu Grigore, audiat în calitate de martor, adică spunând clar că leziunile corporale au fost cauzate de altă persoană și nu de inculpatul Roșca Oleg.

S-a stabilit în instanță, că cet. Goreanu Grigore, este analfabet, respectiv actele procedurale (procesul-verbal) de audiere a ultimului în calitate de martor, fiind înțocmit în lipsa acestuia și semnate de persoane terțe, necunoscându-se dacă acesta a dat asemenea declarații sau nu, or, adevărul spunându-l în sala de judecată, unde a confirmat în repetate rânduri că, inculpatul Roșca Oleg, nu este implicat în acest caz, iar faptul că a ascuns anterior precum că n-a fost la inculpat la domiciliu în acea zi, l-a comunicat astfel din motiv ca să nu-i creeze ultimului incomodități, fiindcă inculpatul s-a eliberat condiționat anul 2018 din locurile de detenție și nu dorea să aibă probleme, respectiv scopul n-a fost de a ascunde careva fapte, or, s-a declarat și anterior că fapta de cauzare a leziunilor corporale, a fost comisă de alte trei persoane necunoscute.

Totodată, martorul Elena Raiu a declarat în instanță sub jurământ că, în cadrul urmăririi penale a fost amenințată de multiple ori de anchetatoare după cum se exprima, care este Violina Moraru și de către procurorul Dumitru Cotorobai, adică fiind amenințată cu închisoarea și că va naște în închisoare dacă nu declară cum doresc ei, fapt care la primit ca amenințare reală și temându-se a semnat ceea ce au scris - atât anchetatorul, cât și procurorul, însă realitatea a declarat-o în instanța de judecată, prin care a confirmat neimplicarea inculpatului Roșca Oleg, în crima imputată.

Consideră că organul de urmărire penală, cât și procurorul Dumitru Cotorobai, au fost neobiectivi pe acest caz, având interese neclare și dubioase, or, încălcările invocate dau credibilitate sporită faptelor menționate de martorii Elena Raiu și Goreanu Grigore. Având în vedere aceste circumstanțe, rezultă că, organul de urmărire penală, cât și procurorul Dumitru Cotorobai, fiind neobiectivi au înrăutățit nejustificat poziția inculpatului în cadrul procesului penal dat, făcând presiuni psihice și amenințând cu închisoarea în continuare asupra martorilor și anume:

- La 20.05.2019 în timp ce instanța de judecată a făcut întrerupere a ședinței de 10 min., pentru ca martorul Elena Raiu să-și alăpteze copilul nou născut - la 10.05.2019 (s-a prezentat instanței la 06.06.2019 actul de naștere a copilului), care se afla în hol cu tatăl - Goreanu Grigore, procurorul Dumitru Cotorobai, a amenințat în prezența apărătorului, inculpatului și celorlalte persoane, care se aflau în sală, că deja pornește două „dosare penale” în privința lui Raiu Elena și Goreanu Grigore, pentru că și-a modificat declarațiile de la urmărirea penală și el nu va lăsa așa lucrurile. Deci, dacă procurorul Dumitru Cotorobai, până la audierea definitivă în instanță a lui Raiu Elena, și-a permis în fața apărătorului și altor persoane aflate în sala judecătii să amenințe martorii cu pornirea dosarelor penale și cu închisoare, atunci apărarea se întreabă, dacă putea procurorul Dumitru Cotorobai, să influențeze psihologic martorii, inclusiv să-i amenințe în cadrul urmăririi penale cu închisoarea, etc., ca la rândul lor să declare acele declarații pe care le dorea organul de urmărire penală, inclusiv procurorul.

Consideră apelantul că acest comportament al procurorului vizat, denotă dorința lui de a camufla cazul, prin demascarea falsă a făptașului. Totodată, procurorul Dumitru Cotorobai, cunoscând cu certitudine că cet. Goreanu Grigore este analfabet (absolut), a întocmit în condiții necunoscute un proces-verbal de audiere a acestuia în calitate de martor, din 22.01.2019, care de jure este întocmit din numele OUP Violina Moraru, apoi în lipsa cet. Goreanu Grigore, a chemat o terță persoană ca să confirme că ar fi fost audiat, semnându-se altă persoană, etc., fapt confirmat de către cet. Raiu Elena, or, aceasta în ședința de judecată a declarat că acuzatorul de stat, a chemat-o și i-a dictat ce să scrie, apoi spunându-i să semneze, însă pe ce a semnat nu cunoaște, fiindcă nu i s-a dat să citească.

În timp ce a semnat acest act, de față nu se afla cet. Grigore Goreanu, respectiv a scris ceea ce i-a dictat procurorul Dumitru Cotorobai, deoarece se temea de el, adică

să nu-și realizeze amenințările cu închisoarea, ori era gravidă în a 5 sau a 6 lună și nu dorea probleme, iar acum a născut pe 10.05.2019 și declară adevărul.

Afirmă apelantul că, din cele declarate de martorul Raiu Elena, rezultă că a fost falsificat procesul - verbal de audiere în calitate de martor a cet. Goreanu Grigore, or, martorul Raiu Elena, menționează în instanță că a fost obligată prin amenințări de procuror să semneze acest proces-verbal, iar de jure se constată că, procesul-verbal cu pricina, este întocmit nu de procuror, dar de OUP Violina Moraru, ceea ce nu numai constată încălcări grave a procedurii penale, dar stârnește o sumedenie de neclarități și bănuieli rezonabile de falsificare a probelor în acest proces penal. Afirmă apelantul că aceste fapte demonstrează încă odată că, atât OUP Violina Moraru, cât și procurorul în procuratura mun. Chișinău, sediul Centru, Dumitru Cotorobai, au fost neobiectivi și au avut interes de camuflare ce tine de demascarea artificială sau falsă a făptașului și/sau să înrăutătescă nejustificat poziția învinuitului/inculpatului în cadrul acestui proces penal, însă de fapt care sunt motivele cu certitudine nu se cunoaște, adică de ce intenționat s-a încălcat procedura penală la audierea cet. Goreanu Grigore, în calitate de martor, nu se cunoaște, însă se evedentiază interesul dubios și neobiectiv al acestora pe marginea procesului penal.

Conform răspunsului administrației publice locale a satului Puhoi, raionul Ialoveni, din 04.06.2019, sub nr. 129, se constata că, cet. Goreanu Grigore, nu a frecventat instituțiile preșcolare și nici o altă instituție medie de învățământ, fiindcă avea deficiențe fizice a vorbirii, adică era mut.

Conform răspunsului directorului grădiniței nr. 3 „Viorele” a satului Puhoi, raionul Ialoveni din 03.06.2019, sub nr. 11, rezultă că cet. Goreanu Grigore, nu a frecventat grădinița din localitate.

În baza răspunsului administrației Liceului Teoretic „Gheorghe Palade” din satul Puhoi, raionul Ialoveni, din 31.05.2019, sub nr. 51, se constată că cet. Goreanu Grigore, nu a frecventat școala medie din localitate, inclusiv n-a frecventat alte instituții de școală specială, respectiv motivul neșcolarizării a servit maladia de care suferea, adică nu putea vorbi, fiind mut.

În urma acestor constatări afirmă apelantul, se demonstrează că cet. Goreanu Grigore, este analfabet, respectiv nu poate și nici nu putea să cunoască ce informație a fost scrisă de OUP sau procuror, într-un act procedural anume sau altul, pe marginea procesului penal dat, inclusiv nu putea să cunoască ce informație a fost scrisă în procesul-verbal „de așa zisa audiere a sa în calitate de martor din 22.01.2019”. În acest context, se prezumă că cet. Goreanu Grigore, a fost lipsit de dreptul de a avea acces liber la justiție.

Prin audierea frauduloasă și de fapt falsificarea probei de audiere în calitate de martor a cet. Goreanu Grigore, se înrăutățește artificial poziția inculpatului, fiindcă martorul Goreanu Grigore, ar fi indicat în procesul-verbal cu pricina, la comiterea

faptei de cauzare a leziunilor corporale de către inculpatul Roșca Oleg, ceea ce în esență nu corespunde adevărului, din motivele sus specificate.

În situația descrisă se constată că, OUP, cât și organul procuraturii au avut în mod obligatoriu, obligația de a asigura dreptul la apărare atât, a inculpatului Roșca Oleg, cât și a martorului Goreanu Grigore, care în esență este victimă, inclusiv au avut obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuیتului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea, fapte prevăzute la art. 19 alin. (3) CPP, însă încălcate cu desăvârșire.

Potrivit apelantului prin încălcarea procedurii penale și falsificarea probei ce ține audierea cet. Goreanu Grigore, s-a compus artificial acuzația lui Roșca Oleg în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, respectiv falsul aceluia proces - verbal sus numit, are legătură directă cu actul de acuzare a inculpatului, care de fapt este o acuzație artificială și netemeinică.

O persoană care are anumite deficiențe fizice și/sau psihologice, etc., de a înțelege anumite lucruri sau fiind în imposibilitate de a-și apăra drepturile și interesele personale, cum a și fost în cadrul urmăririi penale cet. Goreanu Grigore, urma ca OUP și organul procuraturii să-i asigure ultimului securitate procedurală, în legătură cu deficiențele ce țin de analfabetismul acestuia, or, cet. Goreanu Grigore, nu poate citi și scrie, respectiv nu putea să cunoască ce este scris într-un act procedural sau altul, inclusiv în procesul-verbal din 22.01.2019.

Faptul că cet. Goreanu Grigore, a pus semnătura cu litere „caraghioase”, în chirilică în procesul-verbal din 22.01.2019, nu demonstrează că el a cunoscut ce este indicat în acest proces-verbal de audiere a s-a, or, martorul Elena Raiu, a explicat că procesul-verbal cu pricina l-a semnat sub amenințarea procurorului, în lipsa cet. Goreanu Grigore.

După cum s-a indicat mai sus, martorul Elena Raiu, a explicat că a făcut înscrisuri ca terță persoană, precum că acest proces-verbal a fost scris din cuvintele lui Goreanu Grigore, în prezența s-a, însă în sala de judecată martorul Elena Raiu a spus clar că, nici ea n-a cunoscut la acel moment, ce este indicat în acest proces-verbal și nici cet. Goreanu Grigore nu era de față, în timp ce a făcut înscrisurile dictate de procuror sub presiuni de amenințare cu închisoarea.

Menționează că, prevederile legale în ansamblu, care urmau a fi aplicate în cadrul acestui proces penal, la audierea cet. Goreanu Grigore, au fost ignorate cu desăvârșire, fapt care denotă ilegalitatea procesului-verbal de audiere a ultimului din 22.01.2019, fiindcă nu se cunoaște circumstanțele audierii acestuia și nu este cunoscut nici câmpul legal de efectuare a acestei acțiuni procedurale.

La fel, afirmă că nu se cunoaște dacă veridicitatea textului din procesul-verbal cu pricina corespunde adevărului, respectiv nu se cunoaște dacă textul a fost cunoscut la momentul semnării acestuia de către persoanele terțe care au semnat, etc... .

În același timp, se constată că cet. Raiu Elena, fiind martor în cadrul acestui dosar penal, nu era în drept să semneze în procesul - verbal de audiere a martorului Goreanu Grigore, fiindcă este persoană cointeresată în acest proces penal, însă după cum a declarat ultima, a fost impusă prin amenințări de procuror să semneze în procesul - verbal de audiere a lui Goreanu Grigore, în lipsa lui, necunoscând ce este indicat în contextul acestuia. OUP, cât și organul procuraturii, pentru ai fi dat un câmp legal acțiunii procedurale de audiere a lui Goreanu Grigore, ar fi urmat să întreprindă măsuri legale ce țin de invitarea la desfășurarea acțiunii procesuale a unei persoane necointeresate în acest proces penal, pentru ai reprezenta interesele lui Goreanu Grigore, care este analfabet, și, care ar fi avut împuternicirile și obligația de a confirma sau infirma, poziția procesuală a ultimului, or, acesta este analfabet, inclusiv de a face mențiunea în procesul - verbal, dacă cet. Goreanu Grigore, a înțeles un anumit fapt și/sau a explicat anumite circumstanțe ori nu.

În acest context, OUP, cât și organul procuraturii, erau obligați să invite și să antreneze în cadrul acestui proces penal, un avocat din oficiu, și/sau un expert, ori un reprezentant al administrației publice locale cu împuternicirile de rigoare, pentru ai apăra drepturile și interesele lui Goreanu Grigore, pe acest caz, respectiv ai da o legalitate procesuală corespunzătoare acțiunii efectuate cu acesta, pentru a avea credibilitatea legitimă că, ultimul în virtutea circumstanțelor de analfabetism, a înțeles întrebările puse în fața lui și dacă răspunsul care ar fi urmat să fie înscris de OUP sau procuror, este indicat cel - care l-ar fi explicat Goreanu Grigore.

Consideră apelantul că au fost comise încălcări ce nu pot fi înlăturate, nici într-un fel, cum ar fi: - lipsa unui avocat din oficiu, și/sau un expert, ori un reprezentant al administrației publice locale cu împuternicirile de rigoare, pentru ai apăra drepturile și interesele lui Goreanu Grigore, pentru ai da o legalitate procesuală corespunzătoare acțiunii efectuate de audiere a lui Goreanu Grigore, în virtutea circumstanțelor de analfabetism. al acestuia, etc..

Odată ce au fost comise încălcări grave ce țin de dobândirea probelor, acestea nu pot fi admise ca probe (cum ar fi procesul verbal de audiere a cet. Goreanu Grigore Eugen, în calitate de martor din 22.01.2019).

În rezultatul tuturor încălcărilor menționate mai sus, procesul penal a derulat într-un mod greșit, neobiectiv, neîntemeiat și ilegal, adică acuzația adusă inculpatului Roșca Oleg, fiind formală în lipsa cărorva probe pertinente și concludente în acest sens, or, inculpatul nefiind implicat în acest caz, fapta fiind comisă de alte trei persoane necunoscute OUP, care rămân până în prezent în umbră și urmărirea penală nu s-a desfășurat în demascarea infractorilor adevărați.

Probele administrate în cadrul urmăririi penale nu demonstrează direct și/sau indirect vinovăția inculpatului, în comiterea infracțiunilor imputate.

Procurorul specifică în ansamblu, mai multe probe în rechizitoriu - adică audierea martorilor, raportului de expertiză, etc., etc., însă acestea demonstrează că s-a cauzat leziunile corporale cet. Goreanu Grigore, însă nu se dovedește cu nimic și prin nimic că această faptă ar fi fost comisă de inculpatul Roșca Oleg.

Așa dar, apreciind declarațiile martorilor, inclusiv declarațiile lui Raiu Elena și Goreanu Grigore, în cumul cu celelalte probe administrate pe cauza penală, apărarea constată că inculpatul nu este vinovat în cazul dat, respectiv probele enumerate nu demonstrează comiterea infracțiunii de către ultimul.

În cadrul urmăririi penale aceste circumstanțe, n-au fost verificate complet, inclusiv de către OUP n-a fost stabilită careva legătură sau complicitate directă a lui Roșca Oleg în săvârșirea faptului incriminat. Mai mult ca atât, declarațiile martorilor Raiu Elena și Goreanu Grigore, care au fost date în fața instanței de judecată, sub jurământ, urmează a fi apreciate pozitiv, din punct de vedere ca probe pertinente și concludente, care dovedesc nevinovăția inculpatului Roșca Oleg.

Cât privește probele la care face trimitere acuzatorul de stat, nu demonstrează direct vinovăția acestuia, ori în baza presupunerilor nu se poate de a constitui o acuzație penală.

Cu referire la „rechizitoriul” pe cauza dată, menționează că este compus, pe niște temeuri superficiale, inclusiv acesta fiind bazat pe niște fapte care sunt lipsite de careva probe concludente.

Totodată, instanța de judecată neîntemeiat a concluzionat, precum că, infracțiunea ar fi fost comisă de inculpatul - Roșca Oleg Ilia.

La fel, în opinia apelantului prevederile art. 85 Cod penal, sunt aplicate nefondat, din următoarele motive:

- procurorul n-a intervenit cu demers să suspende pedeapsa, adică termenul neexecutat stabilit lui Roșca Oleg, prin încheierea Judecătoriei Soroca, din 23 aprilie 2018, de 1 an și 10 luni; la fel, Biroul de Probație n-a intervenit cu demers să suspende pedeapsa, adică termenul neexecutat stabilit lui Roșca Oleg, prin încheierea Judecătoriei Soroca, din 23 aprilie 2018, de 1 an și 10 luni; astfel, se constată că, în luna martie 2020 termenul neexecutat stabilit lui Roșca Oleg prin încheierea Judecătoriei Soroca, din 23 aprilie 2018, de 1 an și 10 luni, a fost finisat, adică integral executat, fapt confirmat prin certificatul eliberat de Biroul de Probație, care este anexat la cauza penală, deci, în asemenea condiții și împrejurării, suplimentar se constată că, termenul de pedeapsă a fost ispășit.

3. Prin decizia din 22 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul, s-a casat parțial sentința în partea constatării deținerii în condiții inumane și reducerii pedepsei în baza art.385 alin. (5) Cod de procedură

penală și pronunță în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În temeiul articolului 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa stabilită inculpatului Roșca Oleg pentru deținerea în condiții inumane în Penitenciarul nr. 13 în calitate de prevenit pentru perioada 22 ianuarie 2019 - 10 iunie 2019 cu 138 zile.

În rest s-au menținut prevederile sentinței.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatului Roșca Oleg just încadrându-le în dispoziția art. 151 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață*.

Cu referire la motivele invocate de avocatul Marin Afanas în numele inculpatului, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului Roșca Oleg, or, acesta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta n-a fost săvârșită de către inculpat, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate.

Instanța de apel consideră că aceste afirmații reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii incriminate.

Necâtând la faptul că inculpatul Roșca Oleg nu și-a recunoscut vinovăția sa în comiterea infracțiunilor incriminate, săvârșirea infracțiunilor este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel și anume:

- Declarațiile martorului Goreanu Grigorie date în cadrul ședinței de judecată;
- Declarațiile martorului Scobioală Anatolie date în cadrul ședinței de judecată;
- Declarațiile martorului Saleh Mohamed Elsayed Zaky Aly, date în cadrul ședinței de judecată;
- Declarațiile martorului Raiu Elena date în cadrul ședinței de judecată;
- Informație „112” nr.18232 din 20.12.2018, orele 18.15 (volumul I, f.d.13);
- Raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 201902D0013 din 14.01.2019. (volumul I, f.d.29-30);

- Procesul-verbal de confruntare din 28 ianuarie 2019, efectuat între martorul Raiu Elena și învinuitul Roșca Oleg (volumul I, f.d.61-64);

- Procesul-verbal de confruntare din 28 ianuarie 2019, efectuat între martorul Goreanu Grigorii și învinuitul Roșca Oleg (volumul I, f.d.65-68);

- Procesul-verbal de examinare din 05 februarie 2019, în baza căruia, în cadrul examinării tabelului de pontaj pentru luna decembrie, ridicat la 05.02.2019 de la Saleh Mohamed Elsayed Zaky Aly, s-a stabilit că la 20.12.2018, învinuitul Roșca Oleg nu a fost prezent la serviciu. (volumul I, f.d.73);

- Procesul-verbal de examinare din 21 februarie 2019, în baza căruia s-a stabilit că fiind ridicate descifrările convorbirilor telefonice purtate de către învinuitul Roșca Oleg Ilia și martorii Raiu Elena și Goreanu Grigorii, s-a stabilit că învinuitul Roșca Oleg Ilia și martorul Goreanu Grigorii la 20.12.2018, s-au aflat în raza de activitate a acelorași celule ale operatorului de telefonie mobilă „Orange”. La 20.12.2018, orele 10.54.26 și 11.04.02 Roșca Oleg, posesor al numărului XXXXX a avut 2 discuții cu martorul Goreanu Grigorii. (volumul I, f.d.103);

- Raportul privind analiza operațională a informațiilor, efectuat în baza descifrărilor convorbirilor telefonice purtate de către învinuitul Roșca Oleg Ilia și martorii Raiu Elena și Goreanu Grigorii, fiind stabilit că la 20.12.2019, pe parcursul zilei, telefoanele mobile deținute de învinuitul Roșca Oleg și martorul Goreanu Grigorii, au fost împreună în aceleași zone de activitate a celulelor operatorului „Orange”, din care fapt denotă concluzia că aceștia 2 au fost împreună pe tot parcursul zilei de 20.12.2018. (volumul I, f.d.105-114);

- Procesul-verbal din 22 ianuarie 2019 de audiere a martorului Goreanu Grigorie;

- Procesul - verbal de audiere a martorului Raiu Elena din 20 decembrie 2018;

- Procesul-verbal din 01 martie 2019 de audiere suplimentară a martorului Raiu Elena.

Instanța de apel, analizând declarațiile martorilor, Goreanu Grigore, Raiu Elena, date în faza urmăririi penale, mijlocele de probă administrate în faza de urmărire penală, înscrisurile, constată că fapta pentru care inculpatul a fost trimis în judecată există și a fost săvârșită de acesta.

Astfel, deși în ședința de judecată, inculpatul a insistat asupra nevinovăției sale, negând cu vehemență infracțiunea imputată, cumulul de probe administrat în cauză denotă contrariul, fiind puse la baza sentinței declarațiile martorilor date în cadrul urmăririi penale, care se coroborează cu împrejurările stabilite în cauză.

Declarațiile martorilor Goreanu Grigore și Raiu Elena date în ședința de judecată de retractare parțială a depozițiilor de la urmărirea penală, precum că Roșca Oleg nu ar fi fost implicat în activitatea infracțională ce i se impută prin rechizitoriu, se apreciază ca fiind incorecte, or, la etapa urmăririi penale au făcut declarații consecvente, susținând argumentat implicarea inculpatului în activitatea

infracțională; modificarea declarațiilor se explică prin încercarea de a ușura într-un fel poziția procesuală a inculpatului, în legătură cu ce instanța apreciază declarațiile acestora date în instanța de judecată, în mod critic, fiind oscilante și nereflectând adevărul.

De asemenea, declarațiile martorilor Raiu Elena și a lui Goreanu Grigorii, date în cadrul cercetării judecătorești, nu corespund realității, acest fapt fiind confirmat prin divergențele majore ale acestora date la etapa urmăririi penale, față de cele expuse în instanța de judecată, motivând că au fost amenințați de către organul de urmărire penală și procuror, fapt infirmat prin ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 11.09.2019, menținută prin încheierea din 20 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) și prin decizia din 24 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel motivele invocate de către martorul Raiu Elena precum că prin comportament abuziv sau acțiuni manifestate prin constrângere de a face declarații convenabile organului de urmărire penală sau procuror, sunt neîntemeiate or aceasta fiind invitată pentru a depune o plângere în acest sens la organele de drept aceasta a refuzat indicând că nu dorește să depună care-va plângeri precum și că nu dorește ca să fie audiată în calitate de victimă.

Mai mult ca atât, prin ordonanța din 11.09.2019 de refuz în pornirea urmăririi penale a fost examinată înregistrarea video-audio efectuate în cadrul audierii lui Raiu Elena din 01.03.2019, unde nu s-a stabilit ca să fie exercitată careva presiuni sau amenințare asupra acesteia, totodată ultima a semnat procesul-verbal de audiere a martorului din 01.03.2019 (volumul I, f.d.75-76), indicând că nu a fost supusă căror-va influențe fizice sau psihice, fapt care denotă, că presupusele acțiuni de amenințare și influențare asupra lui Raiu Elena invocate de către ultima în cadrul ședinței de judecată nu s-au adeverit.

Declarațiile martorilor Goreanu Grigore și Raiu Elena, prezentate în cadrul audierii la organul de urmărire penală sunt consecvente și clare, coroborează cu probele prezentate în sprijinul învinuirii, care, în ansamblu, combat versiunea inculpatului și, respectiv, dovedesc cu certitudine vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății. Instanța reține că fapta prejudiciabilă săvârșită de inculpatul Roșca Oleg a fost săvârșită cu aplicarea violenței față de Goreanu Grigorie, care conform conținutului raportului de expertiză judiciară nr. 201902D0013 din 14.01.2019, la examinarea lui Goreanu Grigorii, s-a constatat plagă tăiată penetrantă la nivelul peretelui abdominal pe stânga, fără lezarea organelor cavității abdominale, care a fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor, posibil în timpul și în circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă. (volumul I, f. d. 29-30).

Mai mult ca atât, în cadrul ședinței de judecată în cadrul cercetării probelor s-a stabilit că martorul Raiu Elena făcând declarații în cadrul urmăririi penale a indicat că „La un moment, Oleg, văzând că nu-l dovedește pe Grigorii, s-a dus spre un dulap de la bucătărie, de unde a luat un cuțit de bucătărie, cu mâner albastru cu care l-a înjunghiat pe Grigorii. Momentul în care Oleg a luat cuțitul, l-a văzut, apoi a văzut că Grigorii îi ținea mâna în care se afla cuțitul, a intervenit între ei, rugându-l pe Oleg să se ferească la o parte, în acel moment Grigorii spunându-i că a simțit o fierbințeală în partea stângă a abdomenului.” Astfel se constată că, declarațiile făcute în cadrul urmăririi penale a martorilor Raiu Elena și Goreanu Grigorii, coroborează și se completează reciproc, astfel ambii făcând referire la faptul că la 20.12.2018, au fost în ospetie la Roșca Oleg, unde au consumat alcool, de asemenea martorul Raiu Elena indicând că a văzut direct când inculpatul Roșca Oleg a luat cuțitul de la bucătărie, aceasta de asemenea menționând că Roșca Oleg și-a cerut scuze pentru fapta lui. Poziția procesuală a martorului Goreanu Grigorii de negare a depozițiilor anterioare cu privire la faptul că Roșca Oleg nu ar fi fost implicat în activitatea infracțională, se apreciază că nu este argumentată temeinic, or deși acesta la etapa urmăririi penale a recunoscut acest fapt și a menținut această poziție de implicare a inculpatului Roșca Oleg în activitatea infracțională în cadrul procesului penal de învinuire a lui Roșca Oleg care are puterea lucrului judecat, (declarațiile martorului date în cadrul cauzei penale nr. 2019010084; f.d.23, volumul I), modificarea poziției procesuale în cadrul prezentei cauze putându-se explica din punct de vedere psihologic prin încercarea de a ușura într-un fel poziția procesuală a inculpatului, cât și din punct de vedere al posibilelor presiuni exercitate asupra sa ținând cont de specificul infracțiunii incriminate, în legătură cu ce instanța v-a aprecia declarațiile acestuia date în instanța de judecată în mod critic, atitudinea sa oscilantă nu poate influența situația de fapt stabilită în condiții de regularitate procedurală anterior sesizării instanței.

Referitor la argumentele inculpatului Roșca Oleg potrivit cărora, acesta nu a comis fapta incriminată, instanța de apel a reținut că această situație nu echivalează cu achitarea ultimului, de vreme ce probele prezentate de către acuzatorul de stat, inclusiv declarațiile martorilor fiind preîntâmpinați pentru prezentarea cu bună știință a declarațiilor mincinoase, confirmă pe deplin și fără ambiguități vinovăția acestuia, iar raționamentele aduse în sprijinul acestor afirmații au un scop de a evita răspunderea penală.

Apreciind în cumul cele menționate, instanța de apel a relevat că instanța de fond justificat a apreciat critic depozițiile inculpatului Roșca Oleg date în ședința de judecată, care se referă la nevinovăția sa, precum și declarațiile date în cadrul ședinței de judecată a martorilor Raiu Elena, Goreanu Grigorie, care de fapt au recunoscut că sunt prieteni cu inculpatul, mai mult că atât au recunoscut atât ei cât și inculpatul că Roșca Oleg i-a rugat să nu spună că în ziua din 20.12.2018 au servit împreună băuturi alcoolice, fiind depuse cu scopul ameliorării situației inculpatului și evitării

răspunderii penale de către acesta. Iar afirmațiile apărării referitor la încălcarea dreptului la apărare, neefectuarea unor acțiuni de urmărire penală poartă un caracter declarativ și nu se confirmă în careva mod prin cercetarea judecătorească.

Raportând motivele invocate în apel la materialele cauzei penale, instanța de apel a conchis că argumentele invocate de partea apărării nu își găsesc confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale.

În continuare, instanța de apel a reținut că, instanța de fond just a apreciat ca nefondată solicitarea apărării de a declara nul procesul-verbal de audiere a martorului Goreanu Grigore din 22.01.2019 (f.d.23) pe motivele că ultimul este analfabet, nu poate citi, scrie, fapt confirmat prin răspunsurile de la (f.d.91/92/93) prin care se adeverește că cet. Goreanu Grigore nu a frecventat nici grădiniță nici școală medie. Ori la audierea acestuia în instanța de judecată s-a constatat că ultimul poate vorbi și auzi, fapt ce determină instanța de judecată să-și întărească poziția precum că ultimul în cadrul audierii din data de 22.01.2019 a povestit ce i s-a întâmplat, acestea la rândul său fiind fixate în procesul-verbal de audiere a sa, la final fiindu-i citite pentru ce ultimul și s-a semnat, semnătură, pe care martorul Goreanu Grigore a recunoscut-o că îi aparține în ședința de judecată.

Cu referire la solicitările avocatului Marin Afanas în interesele lui Roșca Oleg și anume a recunoaște starea de iresponsabilitate a cet. Goreanu Grigore, ce ține de incapacitatea de a citi, scrie, etc., în virtutea circumstanțelor de analfabetism, instanța de apel a relevat că și aici instanța de fond corect a menționat că instanța de judecată nu este organul abilitate de a stabili incapacitatea de analfabetism a unei persoane, în acest sens urmând a se expune organele abilitate în aceste domenii, or conform prevederilor art.75 alin. (3) Cod de procedură penală, „Instanța poate recunoaște persoană incapabilă, conform procedurii penale, partea vătămată, partea civilă, bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea civilmente responsabilă, care în urma unei boli psihice temporare sau a debilității mintale nu este capabilă să-și exercite de sine stătător drepturile și obligațiile.

În acest context, instanța de apel a reținut că poziția apărării este neîntemeiată ori, atâta timp cât se solicită declararea nulității procesului-verbal de audiere în calitate de martor din 22.01.2019 a cet. Goreanu Grigoriei în cadrul urmăririi penale în care acesta indică că Roșca Oleg a comis infracțiunea, dar procesul-verbal de confruntare din 28 ianuarie 2019, efectuat în cadrul urmăririi penale între martorul Goreanu Grigoriei și învinuitul Roșca Oleg, și declarațiile martorului Goreanu Grigoriei date și semnate de acesta în cadrul ședinței de judecată, deja de către apărare nu sunt solicitate de a fi apreciate ca critice și recunoscute ca nule, or, acestea deja sunt făcute în favoarea inculpatului și deja de către apărare sunt considerate ca veridice, astfel că acestea justificat au fost luate în considerație de către instanță la baza emiterii sentinței de condamnare.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că , în acțiunile lui Roșca Oleg sunt întrunite toate elementele și aspectele infracțiunii de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, infracțiune prevăzută de prevederile art.151 alin.(1) din Codul penal.

În continuare, instanța de apel a stabilit că, la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință corect s-a adăugat prin cumul parțial, termenul rămas neexecutat a lui Roșca Oleg stabilit prin încheierea din 23 aprilie 2018 a Judecătoriei Soroca, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu *recurs* de către avocatul Afanas Marin în numele inculpatului, care indică ca temei de recurs prevederile de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală (redacția Legii 66 din 05.04.2012 în vigoare din 27.10.2012), și solicită casarea deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat argumente similare cu cele indicate în apel (pct. 2 din prezenta decizie).

5. La recursul declarat, în temeiul art. 431 alin. (1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a pledat pentru respingerea recursului ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

6. Judecând recursul în baza actelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzie că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen.

Conform prevederilor art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi

corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, în vigoare la data judecării cauzei în instanța de apel, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Completul de judecată menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Potrivit art. 414 alin.(1), (2), (4), (5) Cod de procedură penală (în vigoare la data judecării cauzei în instanța de apel), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 414 alin.(6) Cod de procedură penală (în vigoare la data judecării cauzei în instanța de apel), instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probe cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, completul de judecată reține că în speță și-a găsit confirmarea temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023).

Completul de judecată analizând decizia instanței de apel, constată că deși instanța de apel face referire în partea descriptivă a deciziei sale (vol. III, f.d. 148 – 154) la declarațiile martorilor Goreanu Grigorie, Scobioală Anatolie, Saleh Mohamed Elsayed Zaky Aly, Raiu Elena, la informația „112” nr.18232 din 20.12.2018, orele 18.15 (volumul I, f.d.13); la raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 201902D0013 din 14.01.2019. (volumul I, f.d.29-30); la procesul-verbal de confruntare din 28 ianuarie 2019, efectuat între martorul Raiu Elena și învinuitul Roșca Oleg (volumul I, f.d.61-64); la procesul-verbal de confruntare din 28 ianuarie 2019, efectuat între martorul Goreanu Grigorii și învinuitul Roșca Oleg (volumul I, f.d.65-68); la procesul-verbal de examinare din 05 februarie 2019, în baza căruia, în cadrul examinării tabelului de pontaj pentru luna decembrie, ridicat la 05.02.2019 de la Saleh Mohamed Elsayed Zaky Aly, s-a stabilit că la 20.12.2018, învinuitul Roșca Oleg nu a fost prezent la serviciu. (volumul I, f.d.73); la procesul-verbal de examinare din 21 februarie 2019 (Volumul I, f.d.103); la raportul privind analiza operațională a informațiilor (volumul I, f.d.105-114); la procesul-verbal din 22 ianuarie 2019 de audiere a martorului Goreanu Grigorie; la procesul - verbal de audiere a martorului Raiu Elena din 20 decembrie 2018; la procesul-verbal din 01 martie 2019 de audiere suplimentară a martorului Raiu Elena, se atestă că în procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (vol. III f.d. 128 – 130), lipsesc careva consemnări care ar confirma că aceste declarații, probe scrise și documente anexate la materialele cauzei ar fi fost verificate prin citire de către instanța de apel în ședința de judecată, fapt ce contravine cerințelor stipulate de art. 414 alin. (1), (2), (6) Cod de procedură penală, în conformitate cu care: „Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță *prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal* și că instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele *nu au fost verificate* în ședința de judecată a instanței de apel și *nu au fost consemnate* în procesul-verbal”.

Astfel, se constată că la judecarea cauzei instanța de apel a încălcat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, ce duce la casarea deciziei pronunțate.

Completul de judecată reține că, instanța de apel fiind investită cu atribuții de judecare a fondului cauzei, urma să cerceteze minuțios chestiunile de fapt și de drept asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, însă contrar acestor cerințe legale, instanța de apel a omis să se pronunțe în mod întemeiat asupra chestiunilor enunțate supra, admitând la rândul său erori judiciare, care nu pot fi corectate de către instanța de recurs decât doar prin dispunerea rejudecării cauzei.

7. Pe lângă circumstanțele reținute și menționate supra în prezenta decizie, completul de judecată mai constată că instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 alin.(1), (2), (6) Cod de procedură penală, a făcut analiza declarațiilor ”*inculpatului*”, or, inculpatul în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel a dat declarații (vol. III, f.d. 127) indicând că: „Vinovăția îmi este clară, nu o recunosc. Eu am făcut declarații la urmărirea penală și în instanța de fond, le susțin pe deplin.”, instanța de apel a omis să verifice declarațiile inculpatului date la urmărirea penală și cele date în prima instanță, or, din materialele cauzei penale se constată că inculpatul a dat declarații contradictorii la urmărirea penală (vol.I, f.d. 124) și în cadrul primei instanțe (vol.III, f.d. 48-50), mai mult, instanța de apel a omis și faptul că inculpatul în prima instanță a susținut că când a fost audiat în calitate de bănuit a spus minciuni, a dat declarații mincinoase la faza de urmărire penală în calitate de bănuit, deoarece dorea să spună adevărul în instanța de judecată (vol. III, f.d. 48).

Astfel, completul de judecată constată că instanța de apel nu a verificat declarațiile inculpatului și nici nu a concretizat care declarații a inculpatului acesta le menține, cele date la urmărirea penală sau cele date în prima instanță.

8. În continuare, completul de judecată mai constată că instanța de apel aplicând prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, eronat a redus pedeapsa stabilită inculpatului Roșca Oleg pentru deținerea în condiții inumane în Penitenciarul nr. 13 în calitate de prevenit pentru perioada 22 ianuarie 2019 – 10 iunie 2019 cu 138 zile, or, conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală (în redacția legii în vigoare la momentul judecării cauzei în instanța de apel) – „În cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.”.

Astfel, completul de judecată stabilește că instanța de apel a redus pedeapsa doar cu o zi de închisoare pentru o zi de arest preventiv, fapt ce nu poate fi menținut de către instanța de recurs. Referirea instanței de apel la prevederile art. 88 alin.(3) Cod penal, nu este relevantă institutului compensatoriu privind reducerea pedepsei pentru timpul aflării persoanei în stare de arest preventiv în instituția penitenciară în condiții inumane și degradante cu statut de prevenit, ori după cum urmează din art.88 alin.(3) Cod penal, timpul aflării persoanei sub arest preventiv până la judecarea cauzei se include în termenul închisorii, calculându-se o zi pentru o zi, această perioadă de timp fiind considerată executată din pedeapsa, însă nu și redusă drept compensație pentru aflarea în penitenciar în condiții inumane și degradante. Or, efectul compensatoriu prevăzut de art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală și includerea timpului arestului preventiv în termenul pedepsei cu închisoare, prevăzut de art.88 alin.(3) Cod penal, sunt prevederi legale de natura juridică diferită și prin urmare, se aplică diferit.

9. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel declarate și chestiunile esențiale supuse atenției sale, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile ordinare declarate, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

10. Conducându-se de prevederile art. 433 alin. (1), 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, -

DECIDE :

Admite recursul declarat de către avocatul Afanas Marin în numele inculpatului, casează integral decizia din 22 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe **Roșca Oleg XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris